

Lezen: Mattheus 16: 21-25, Marcus 15:21-31, 2 Kor. 11:16-33,

Kruisdragen (door Maarten Luther)

'Toen zei Jezus tegen Zijn discipelen: Als iemand achter Mij aan wil komen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen.' (Mattheüs 16:24).

(...) We moeten nauwkeurig omschrijven wat het is om 'zijn kruis' op zich te nemen. Het is een opnemen van het kruis omwille van het Woord van God en van het geloof – dat wil zeggen: om deze reden de woede en het geweld van duivel, wereld, mensen, vlees, zonde en dood, vrijwillig op zich nemen en dragen. Zélf een kruis uitkiezen is hier niet nodig. Begin maar alleen bij het eerste deel van het [eeuwige] leven, en verlooch en uzelf, dat is, verwerp de gerechtigheid van de werken en belijd de gerechtigheid van het geloof. Meteen zal dan het tweede deel er ook zijn, namelijk: het kruis, dat u dan op u moet nemen, evenals Christus het Zijne op Zich genomen heeft.

Hij voegt echter het opmerkelijke woordje 'zijn' (kruis) toe, want Hij leert ons niet dat wij dát kruis moeten dragen dat Hijzelf heeft gedragen. Maar Hij zegt dat ieder zijn eigen kruis moet dragen. Er is reeds voor ieder een kruis toebereid naar de maat van de kracht van hem die het zal dragen. We kunnen immers niet allen hetzelfde lijden, omdat we niet allen gelijk zijn in het geloof en in de kracht van de [Heilige] Geest.

Denk er echter wel aan, dat u úw kruis, dat betekent, dat ieder zijn éigen kruis moet dragen. Het kan immers zijn dat het kruis van een zwakke (gelovige), hoewel het mogelijk op zich het lichtste kruis schijnt, toch voor hem even zwaar is, als voor Paulus zijn kruis geweest is – dat toch wel het zwaarste was (vgl. 2 Korinthe 11:23 vv en 12:7).

Verskil in krachten maakt het kruis voor ieder gelijk, hoewel het toch met elkaar vergeleken heel ongelijk kan zijn. Voor de één is gevangenschap makkelijker te verdragen dan voor de ander. Datzelfde geldt voor verachting, bespotting, haat, beroving van goederen en zelfs voor de dood. Daarom is het dat aan ieder 'zijn' kruis, dat is zijn 'eigen' kruis opgelegd wordt, hoewel alle omstandigheden en ook de kracht van hen die het dragen, verschillend kunnen zijn. Paulus vertroost ons echter met deze woorden: 'En God is getrouw: Hij zal niet toelaten dat u verzocht wordt boven wat u aankunt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven om die te kunnen doorstaan.' (vgl. 1 Korinthe 10:13). Maarten Luther

Mattheus 16:21. Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te laten zien dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel zou moeten lijden van de kant van de oudsten en de overpriesters en de schriftgeleerden, en dat Hij gedood zou worden en op de derde dag zou worden opgewekt.

De Here Jezus is nog maar nauwelijks uitgesproken of daar klinken al de woorden van Petrus. 'Dat verhoede God, Here. Dat zal U geenszins overkomen.' Het wil er bij Petrus niet in dat de Christus een lijdende Christus zal zijn. Dat is toch onmogelijk: De Zoon van de levende God die sterft! Petrus verzet zich uit alle macht tegen die gedachte. 'Here Jezus, daarvoor zal God u bewaren, dat zal niet gebeuren.'

En het protest van Petrus is zo herkenbaar. Want wie gáát er nu voor een Man van smarten, wie loopt er nu weg met een lijdende Knecht, wie geeft zich nu aan een tot de dood Veroordeelde? Zo iemand, daar struikel je over. Zo'n Christus, dat is - inderdaad - voor de Joden een aanstoot, voor de heidenen een dwaasheid, voor Petrus een ergernis, voor ons allemaal een struikelblok. Want je loopt toch veel liever mee in een grootse optocht met voorop een fanfare die vaderlandse liederen speelt,

en dan in een prachtige open koets de nieuwe Koning die waardig de talloze mensen achter de dranghekken toezwaait, en dan jij, dansend en zingend in je zondagse kleren daar pal achteraan, met je handen zegevierend in de lucht. Een plaatje, een droom, een prachtig visioen. En Jezus pakt dat visioen op en laat het op de grond vallen waar het in duizend scherven uiteenspat. 'Ik moet naar Jeruzalem, en het wordt geen zegetocht maar een lijdensweg, en niet alleen voor Mij, ook voor jullie. Want wie achter Mij wil komen, zal ook lijden. Met Mij meegaan, dat betekent snijden in je eigen vlees. Met Mij meegaan, dat betekent smart op smart verdragen. Met Mij meegaan, dat betekent nee zeggen tegen jezelf.'

Maar Petrus ziet dat allemaal nog niet zo. En daarin staat hij echt niet alleen. Want hoe vaak komen we het in de evangeliën niet tegen dat Jezus' discipelen werkelijk niet begrijpen dat Jezus lijden moet. Jezus kan zeggen wat Hij wil, Hij kan onderwijs geven wat Hij wil, maar voortdurend stuit Hij op een muur van onbegrip. En ook daarin lijdt Jezus. Hij mag dan honderd keer twaalf mannen om Zich heen hebben, maar ten diepste blijft Hij eenzaam en staat Hij er alleen voor. Wel bemind maar onbegrepen.

En dan komen die harde woorden eruit. Petrus krijgt niet eens de gelegenheid om nog verder te spreken, om met goedbedoelde woorden nog meer zout in de wond te wrijven. Als door een wesp gestoken keert Jezus zich om. Er spat vuur uit zijn ogen en uit zijn mond. 'Ga weg, achter mij, satan; gij zijt Mij een aanstoot'. Terwijl Petrus zo-even nog een zaligspreking in ontvangst mocht nemen ('Zalig zijt gij, Simon Barjona'), slingert Jezus Hem nu woorden voor de voeten die veel weg hebben van een vervloeking. En de rots van zo-even heet nu: steen des aanstoets.

Petrus' woorden treffen Jezus blijkbaar diep. Christus voelt de hevige pijn die zijn lijdensweg met zich meebrengt. En als Petrus dan zegt dat het zo'n vaart niet zal lopen, en dat de Vader zijn Zoon niet zal loslaten, dan weet Jezus dat de Vader Zijn Zoon wel zal loslaten en dat dat ook moet en dat dat oneindig zeer doet. Hij is een mens van vlees en bloed. En als Hij een klap krijgt, doet dat zeer. En als je Hem verwondt, dan vloeit er bloed. En als Hij eraan denkt door God verlaten te zullen zijn, dan breekt het angstzweet Hem uit. 'Mijn God, mijn God, waarom?'

Omdat het de enige weg is. En satan doet zijn uiterste best om Jezus af te houden van die weg. Zoals in de woestijn. 'Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dan dat deze stenen broden worden.' 'Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelf dan naar beneden, want dan zullen engelen U opvangen.' 'Dit alles zal ik U geven, indien Gij U nederwerpt en mij aanbidt.' Tot driemaal toe een duivelse poging om de deur naar de enige weg in het slot te smijten. Maar Jezus houdt de deur open. En nu dan een vierde poging. En de satan gebruikt Simon, u weet wel, Petrus, de rotssteen. Zo komt de duivel Jezus wel oneindig dicht op de huid. Zelfs een rotssteen blijkt een bruikbare aanloopplank voor verzoeken.

Maar gelukkig zal Christus in eeuwigheid niet toegeven. Hij is niet voor niets de Gezalfde Gods. En daarom spreekt Hij nu Petrus bestraffend toe. De rollen zijn volledig omgekeerd. 'Loop me toch niet voor de voeten, maar ga achter Mij. Je bent niet gericht op God maar op mensen, of eigenlijk op jezelf.' Petrus zal Jezus de weg wel wijzen. Hij heeft niet gezien dat de weg al geweest is, door God. En Jezus heeft die weg net geschetst. Want het wordt geen weg van goud en zilver, maar een weg van bloed en tranen. En er staan geen juichende maar joelende mensen achter de dranghekken. Geen confetti, geen bossen bloemen, geen mensen die je graag de hand willen schudden. En wie achter Jezus aangaat moet weten dat het je overkomen kan: uitgejouwd, uitgelachen, uitgespuugd. Zo is de weg van Jezus. Zo is de weg achter Jezus aan.

Iets van wat het betekent om te geloven en dus achter Christus aan te gaan laat Jezus nu zien in de woorden die Hij spreekt, niet alleen tot Petrus maar tot alle discipelen en zo ook tot ons. 'Indien iemand achter Mij wil komen die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge mij.' De roeping

van Jezus om Hem na te volgen bestaat blijkbaar in de roeping om jezelf te verloochenen en je kruis op je te nemen.

Zelfverloochening. Dat betekent dat je nee zegt tegen je eigen wil en nee tegen je eigen verlangens en nee tegen je eigen dromen. Want die eigen wil en die eigen verlangens en die eigen dromen zijn vanwege de zonde op jezelf gericht. Je wilt eer en geld en een plaats vooraan in de rij, niet om er een ander blij mee te maken, niet om God ermee te dienen maar om er zelf beter van te worden. En dat zit er bij ons allemaal diep in. Het is zo moeilijk om jezelf opzij te zetten voor een ander. Het is zo moeilijk om iets van je tijd of je aandacht af te staan. Het is zo moeilijk om te geven als je ook ontvangen kunt. Maar als je achter Christus aangaat, dan wordt dat een weg van zelfverloochening. En op die weg zal er steeds weer een gebed klinken, een gebed om het leren van de zelfverloochening (Franciscus van Assisi):

*Heer, laat mij leren,
niet om getroost te worden,
maar om te troosten.
Niet om begrepen te worden,
maar om te begrijpen.
Niet om geliefd te worden,
maar om lief te hebben.*

Zelfverloochening betekent: er zijn voor God en voor de naaste en daarom je eigen verlangens opzij zetten. En zo volg je Christus na: Zijn leven was één grote Zelfverloochening. Hij zette Zichzelf opzij om ons bij God terug te brengen. Hij heeft van Zichzelf afgezien om Zich over ons te ontfermen.

En die navolging omvat ook het kruisdragen. 'Neem je kruis op' zegt Jezus. Maar wat betekent voor ons dan precies dat kruisdragen? Want een kruisgang als die van Christus maken we niet mee. En ook het lijden dat verschillende discipelen hebben ondergaan vanwege het evangelie is voor ons niet weggelegd. En de echte martelaren treffen we aan in de kerkgeschiedenis en in landen waar christenen om hun geloof worden vervolgd. Dat zijn pas kruisdragers. Maar waar zien wij in ons eigen leven de realiteit van het kruisdragen terug? Dat zien we daar waar we heel concreet ondervinden dat geloven ook pijn doet en dat Christus navolgen ook diep verdriet met zich meebrengt. En dat is voor ieder weer anders. Jezus spreekt dan ook niet heel algemeen over het kruis, maar Hij zegt: 'Wie achter Mij wil komen, neme zijn kruis op.' Voor de een bestaat het kruisdragen in de pijn die je lijdt omdat je zelf vol liefde achter Christus aangaat terwijl je man of je kind of je zus dat niet wil. Voor de ander bestaat het kruisdragen in het ervaren van heel diepe schuldgevoelens die je ziel kapot proberen te beuken. Voor weer iemand anders bestaat het kruisdragen in het op je werk genegeerd of bespot worden omdat je uitkomt voor je christen-zijn. Kruisdragen kan ook zijn: worstelen met twijfel, aangevochten worden omdat je het gevoel hebt dat je in je bidden tegen een muur aanloopt, toch verder gaan met de God die de dood in je leven heeft toegelaten.

En weet u, je kunt dat kruisdragen ontlopen door bijvoorbeeld God vaarwel te zeggen: als je niet langer gelooft kan geloven immers ook geen pijn meer doen. Je kunt dat kruisdragen ontlopen door bijvoorbeeld twijfel goed te praten: 'daar doen wij niet moeilijk over'. Je kunt dat kruisdragen ontlopen door bijvoorbeeld zonde niet langer zonde te noemen. Dan is de strijd uit je leven weg. Dan is het kruis uit je leven weg. Dan is Christus uit je leven weg. De Christus die je voorging in het kruisdragen en die je verlost, niet van het kruis, wel van de eeuwige dood.

En wat deed Petrus nu toen hij tegen Jezus zei: 'Dat verhoede God, Here! Dat zal U geenszins overkomen'? Hij schopte het kruis aan de kant. En dat zit in ons allemaal: het kruis aan de kant schoppen om het niet te hoeven dragen. Dan wordt het leven een stuk gemakkelijker, maar het loopt uit op de dood. En juist dat hoeft niet omdat Christus die dood is ingegaan in onze plaats. En door zijn opstanding ontvangen wij de kracht om ons kruis te dragen. Want als je je kruis draagt, zal je merken dat het kruis jou draagt (Thomas à Kempis).

Naar: Jos Douma.

Bespreking:

1. Iemand omschreef kruisdragen zo: daar waar Gods wil de jouwe kruist ontstaat het kruis. Wat vind je van deze uitspraak? Kun je dus kiezen voor het kruis?
2. Wat ervaart u persoonlijk als een kruis dat door uw geloof in de Here Jezus op uw schouders ligt?
3. Wat zegt Hebr 12:4-11 over het nut van kruisdragen?
4. Is alle lijden van een Christen kruisdragen?
5. Kun je het kruis ook vermijden? Wat houdt dat in?
6. Hoe moet je de woorden van Christus over ons kruisdragen rijmen met de uitspraak van Hem dat zijn juk zacht en zijn last licht is (Mat. 11:28v)?
7. We vragen bij elke doop en bij elke avondmaalsviering of wij bij het volgen van Christus ons kruis blijmoedig mogen dragen. Hoe doe je dat? Of kan ik beter vragen: hoe krijg je dat?
8. Hoe kun je in de gemeente van Christus elkaar bij dat kruisdragen ondersteunen en bemoedigen? Welke belemmeringen ervaar je daarbij in de praktijk? Hoe kun je die uit de weg ruimen?
9. Stelling: Wie voor het geloof geen soldaat wil zijn, kan niet behouden worden.

Zingen: Psalm 43:5